

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. 8. — Για τις Επαρχίες Δρ.

Για το Εξωτερικό Δρ. 10.

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνες (2 Δρ. την τριμηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής α δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάσκια (Σύνταγμα, Ομόνοια Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός Υπόγειου Σιδηρόδρομου Ομόνοια), στο κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαντεία), στα βιβλιοπωλεία Έστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πρακτορεία των Εφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο επικηρυγμένος νομάρχης—Αναντρος πόλεμος—Θετικά κοντόλια—Ο «Ευαγγελισμός»—Η «Αύρα».

«ΚΥΡΙΕ Υπουργέ, εσά δεν μπορείτε να τον πάψετε, επικηρύξετέ τον ως ληστή για να βρεθεί κανείς να τον σκοτώσει κ' έτσι να λυτρωθούμε απ' αυτόνε».

Τα λόγι' αυτά τα είπε ο βουλευτής Παπαμιχαλόπουλος την Τετάρτη στη Βουλή για το νομάρχη Παπαδιαμαντόπουλο. Κι ο Υπουργός απεκρίθη:

— "Υστερ' απ' όσα μεσ' καταγγείλατε, εσά δηλώνω πως τούτη τη στιγμή θα ζητήσω την πάψή του!

Δόξασι ο Θεός, φωνάζανε οι βουλευτές' δόξασι ο Θεός, φωνάζουμε κ' εμείς που επιτέλους τάποψασε το Υπουργείο να πάψει ένα νομάρχη, έναν ανώτατο δηλ. υπάλληλο, πουχαι στη γάχη του διπλάσιος και τριπλάσιος άμαρτίας απ' όσες του άραδίδασε μέσα στη Βουλή.

Ο νομάρχης αυτός εΐτανε γνωστός με τον τίτλο «ο Ισόβιος νομάρχης», γιατί εΐτανε γιος του Αδελικού στρατηγού Παπαδιαμαντόπουλου και κανείς δεν άποκοτούσε να τον άγγίξει. Εΐχε και ή άφεντιά του ένα είδος άσυλίας, εΐτανε, εσά να λέμε, πρόσωπο ιερό.

σμένος από την άστροπελεκιά, πως μπόρεσε και κρατήθηκε στα πόδια του κ' έφυγε τρεχάτος και πήρε πάλι πίσω τους πολυθύρβους δρόμους και δεν ήξερε που πήγαινε και γιατί ή καρδιά του εΐτανε σπασμένη σε δυο κομμάτια.

— Που να πάω; που να φύγω; τί θα γειώ; Το αίμα του ανάφτηκε πάλι από τους άκαθάρτους πόθους. Η γύμνια της Νόρας άνορθώθηκε μπροστά του παντοδύναμη κι άχόρταγη. Που ναίετανε; Ποιός εΐτανε αυτός που τή συνόδευε; Σε ποιό κρεβάτι το κορμί της ως τότε σπαρταρούσε; Έτρεχε και χερνομούσε και παραμιλούσε σαν τρελλός.

Τα πλήθη βουούσανε γεργοκυλώντας στο βουλεβάρτο. Γυναίκες γυρίζανε και τον κυτάζανε και γελούσανε. Μερικά παιδιά του δρόμου τότε πήρανε ξοπίσω. Και το ρέμα της κοσμοπλημμύρας τον έπαιρνε και τον κυλούσε από το ένα πεζοδρόμιο στο άλλο.

(— Που να πήγε; Που να πήγε; Που να πήγε;) Τα σύγνεφα τρέχανε φοβισμένα, ξεσκισμένα, κουρέλια.

Το φεγγάρι εκείνη τη νύχτα αίματωμένο εσά να φύγει από κανένα σκοτωμό, πηδούσε μέσα από τα

— Να τον πάψω δεν μπορούσα, μα ούτε και να τον μεταθέσω (είπε στην ίδια συνεδρία της Βουλής ένας άλλος πριν Υπουργός) γιατί κανένας νομός δεν τονε δεχότανε.

Μ' άλλα λόγια τούς εΐχε καταρηνάξει με λογής κατάχρησες δλους(τους νομούς ο άθεόφοβος!

ΩΣΤΟΣΟ αυτή ή βρωμοδουλειά έχει και την άλλη της τήν όψη, την καταμουτζουρωμένη. Και κερματώστε την. "Όσο ζούσε ο μακαρίτης ο στρατηγός, που βρισκόσυνε, κ. Παπαμιχαλ., να ζητήσεις να επικηρυχτεί ο γιος του ο νομάρχης εσά ληστοφυγώδικος και που κοπροσκύλιαζες, κ. Τριανταφυλλάκο, να δηλώσεις εΐσαι παληκαρία κι άραιμάνια πως τον παύεις άμέσως;

Καρτερούσατε να πεθάνει πρώτα ο στρατηγός για να κορορευτείτε τόσο άδιάντροπα, άναντροι!

Ο νομάρχης Παπαδιαμαντόπουλος όργιζέει χρόνια και χρόνια, μα καμιά φωνή δεν άκούστηκε εναντίο του, μα καμιά άραδούλα δε χαράχτηκε στον τύπο για τα πλαταϊκο λογήματά του.

Ο μακαρίτης ο στρατηγός, βλέπετε, εΐταν και παντοδύναμος αϊλικός και το επαθί του έκοβε κι από τις δυο μεριές.

ΘΕΤΙΚΑ κι όχι φανταστικά κοντόλια ζήτησε ο «Στρ. Σόνδεσμος» από τον κ. Εύταξια. Δηλ. ζήτησε τα έσοδα του προϋπολογισμού ναίαι θετικά, ναίαι άληθινά έσοδα, κι όχι μοναχά στο χαρτί άραδιασμένα, και να ξεχωρίζε ο φωτεινός προϋπολογισμός από τους άλλους προϋπολογισμούς, που παρουσιάζοντσον πάντα με περισίματα στη Βουλή και ύστερα, στην έγκρημογή, τα περιδέματα γινόντσον ελλείμματα.

Αυτός, λένε, είναι κι ο σπουδαιότερος λόγος που ενέγκασε τον κ. Εύταξια να μες παρουσάσει το χαριτόβρυτο προϋπολογισμό του τόσο άργά στη Βουλή.

ΔΙΚΙΟ, μεγάλο δικίο έχουν οι φοιτητές της γιαντρικής που ζητάνε να τον άνοιχτεί κι ο «Ευαγγελισμός» για τις κλινικές σπουδές τους. Και το δικίο τους αυτό πολύ φωτεινά και πολύ δυνατά το διακένεψε ο όρηγητής κ. Ι. Λυμπερόπουλος μ' ένα όρθρο του που τυπώθηκε στην «Ακρόπολη» της Πέμπτης. "Αν άκουστεί αυτό που προτείνει ο κ. Λυμπερόπουλος, άντι τρεις γιατροί δηλ. που υπάρχονε σήμερα στον «Ευαγγελισμό» να διοριστούν 20—25, τότε και ή δουλιά θα γίνεται πιο καλοσυνεΐδητη και περσότεροι φοιτητές θα μπόρενε να σπουδάσουν και μέσα και ή επιστήμη περσότερο θα κερδίσει.

Και για να κατορθωθούν όλ' αυτά, μόνο λίγη καλή θέληση χρειάζεται να δείξουν κείνοι που διευτύουν τον «Ευαγγελισμό».

ΤΗ «Αύρα» της «Ελληνικής Έκδοτικής Έταιρίας»

δεν την είδαμε. Διαβάσαμε όμως ένα όρθρο του Μπίμπη του Άννιου και έτσι μάθαμε κ' εμείς τί είδος λόρα είναι και λόγου της.

Νά, τί λέει ο Άννιους:

«Τα προ αυτόν έκδοθέντα της αυτής φύσεως βιβλία, οι τρεις «Παρνασσός» και ή ή «Αιτική άνθολογία του» κ. Δ. Ταγκοπούλου εΐσιν άσυγκρίτως υπέρτερα και άσυγκρίτως εύσυνεΐδητα. Δεν γνωρίζω μάλιστα αν δύνανται να συγκριθή άκόμη και προς τας λαϊκάς έκείνας άνθολογίας, τας περιφερομένας εντός χειραμαζών προ της Έθνικής Τραπέζης και πουλουμένας άντι όλίγων δεκαλέπτων.

«Αν ο σκοπός του βιβλίου τούτου ήτο να συλλέξη ποιήματα υπέρτα των κορυφαίων ποιητών, οϊκτωίς άπέτυχε» πρώτον διότι τα περιληφθέντα εΐσιν εκ των άσθενεστέρων και των χαλαρωτέρων, και δεύτερον διότι, προκειμένου περι τούτου σκοπού, τα ενέγκ δεκάτα των ποιημάτων τούτων ούδεμίαν θέσιν εΐχον. Έάν πάλιν έπρόκειτο να παρασχεθ ή εϊκών της εν γένει ποιητικής κινήσεως του τελευταίου αϊώνος και των όλίγων ετων του τρέχοντος, ή άποτυχία εΐναι άκόμη οϊκτωτέρα, διότι εν τούτση περιπτώσει άπαιτείται χονδροειδής άσυνεΐδησία να μη περιλαμβάνονται ποιηταί, ος ο Δημ. Βαλαβάνης, του έποίου «Ο Τάρος του Κλέφτου» μόνον ζυγίζει όσον δεν ζυγίζουσι στατήρες δλόκληροι της ποιητικής παραγωγής της τελευταίας εικοσιπενταετίας ή πως δύνανται να λείπωσιν εκ των πλαισιτέρων ποιητών οι Σπυρ. Τρικούπης, Ηλ. Τανταλίδης, Κοκκινάκης, Μ. Περδικάρης, Π. Καλιούρης, Ρίζος Νερούλος, Ίάκ. Ραγκάκης, Δ. Βυζάντιος, Αικατερίνη Δοσίου, Ίσιό. Σκυλίτση, Στέφ. Κουμανούδης, Γερ. Μυρογιάννης, Γεώρ. Τζερτζήτης, Στέφ. Ρώμας, Κανδιανός Ρώμας, Θ. Άφεντούλης, Άναγνωστάκης, Άντ. Άντωνιάδης, Ίάκωβος Πολυλάς, Σπυρ. Ζαμπέλις, Σοφ. Καρύδης, Ν. Χαντζίκος, Ν. Καζάκης, Εύγ. Ζαλοκώστας, Δημ. Λάκκος, Κ. Ξένος, Ι. Παπαδιαμαντόπουλος (Jean Moréas), Κλ. Παπάγγουλος, Μ. Νικολαΐδης, Έμμ. Στρατουδάκης, Δημ. Κορομηλάς, Γλαύκος Πόντιος, Καλοσγούρος, Κ. Βούλγαρης, Κλεάνθης Τριαντάφυλλος, ο έκδότης του Ρεμπραγιά, ο σημεΐωςας έποχόν εν Άθήναις, εκ των νεωτέρων δε οι Παπαδιαμαντής, Μωραΐτίδης, Α. Πάλλης, Α. Μαβίλης, Θ. Βελλιανίτης, Κατζιδάκης, Κ. Μάνος, Άντ. Μάτσης, Δημ. Ταγκόπουλος, Μιχ. Γιαννουάκης, Γ. Άναστασόπουλος, Ι. Δαμιανός, Ι. Γιαννούκος, Αίμπος Άστέρης, Κ. Καϊροπούλας, Γιάννης Καμπύσης, Τιμ. Μωραΐτσης, Άχ. Νέης, Σ. Πασαγιάννης, Ι. Πετρουλάκης, Μιχάκης Πιπιζα, Στ. Ράπτης, Χ. Βαρλέντης, Δελιακατερίνη, Άντ. Σπηλιωτόπουλος, Ι. Τρακαζίνος, Χρηστοθεΐδης, Λαφώ, ος εκ του προχείρου άνεμνήσθημεν και εκ των όποιων ούδεις έχει γράψει χειροτέρους στίχους των πλείστων ποιητών, ος περιέλαθεν ή δημοσιευθείσα συλλογή της έκδοτικής εταιρίας.»

Φανταστείτε πως ετήν περιφημη αυτή «Αύρα» (συντάχτης της ο κ. Ι. Πολέμης) δεν υπάρχει ούτε ένα στίχος του Έρμουνα και ούτε ένα τραγούδι του Ρήγα Γιάλφου, του

νάχτηση τα χέρια του κ' οι διαβάτες τότε κυτάζανε και γελούσανε και κουρούσανε τα κεφάλια τους με οϊχτο.

— Τη μέρα ή ζωή έχει μιάν έκπραση άγέλαστη, μουγγή, φοινάδικη, όλοι τρέχονε με κλεισμένες τις γροθιές στον άγωνα της ζωής και πάνε .. και πάνε... Που πάνε; Τι θένε; Και κανένας δεν είναι εύτυχής! Και κανένας ούτε καν χαμογελά! "Όποιος σταματήσει στο δρόμο να ξεποστάσει λίγο τσαλακατιέται από τα πλήθη που έρχονται ξοπίσω του και κανένας δε σκύφει λίγο να τον άνασκηώσει, μήτε να τον άποχωρετήσει, μήτε να τον πετάξει καν στην άκρη του δρόμου όπου να ξεψυχήσει ήσυχος.

Άνατρίχιασε. Έτσι που καθότανε άπάνω στο κτώρλι της σκεπασμένης πόρτας, έμοιαζε με τους νικημένους που συρθήκαν στην άκρη του δρόμου να πεθάνουν. Έβαλε το κεφάλι του μέσα στα χέρια κι άναστίναζε — όλος ο πόνος ο δικός του ο άποψινός, όλη ή ζωή μπροστά του ή ύπακριτικιά και ξεδιάντροπη, με τις χίλιες πασαλειμένες μίσκες της ψευτιάς—του θολώσανε τα μάτια από δάκρια και φωτιά. Καθότανε άπελπισμένος κ' έρείπιτο, σαν τους μετανάστες που καθίζουν στην άκρη του πε-

Λέαντρον Παλαμά, τοῦ Βουτιερῶδη καὶ τόσων ἄλλων ποῦ κατέχουσι μιὰ κάπια θέσι, σήμερα στὰ γράμματα κ' ἔχουσι γράψει στίχους καλύτερους ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ Πολέμη. Μὰ ἴσως καὶ γι' αὐτὸ νὰ ἐξοριστήκαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρίας.

ΛΟΓΑΚΙΑ

Ἀφιερωμένα τοῦ ΨΥΧΑΡΗ

1.

ΞΕΝΤΕΜΕΝΟΙ.

Γοργοκυλοῖν ἀκούρατα τῆς θάλασσης τὰ κύματα νὰ φέρουν σ' ἄφρατες σιερὲς κορυφὰ γλυκομηνήματα. Νὰ τόχουν σ' ὄχτους ἄγνωστους κ' ἄγνωστα ἄκρο γιάλια

Σειρήνες γλυκομίλητες, ποῦ μὲ τὰ παρακάλια καὶ τίς γητιές τους ξεπλοιοῦν τὰ ταξιδιάρικα παιδιά, ποῦ δὲ μποροῦν νὰ τὰ φτωχὰ νὰ βροῦν πατρίδος ἀγκυλιά.

2.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ.

Ἀργοδιαβόινουν οἱ Σιγμὲς κ' οἱ ξελοιάστρες Ὄρες πότε μπουνάσας φέρονται, πότε βροίτες κ' ἀμπόρες κ' ἐγὼ σ' ἀγάπης πέλγα μ' ἄσβεστη δίψα ἐνὸς φιλοῦ προσμένο τὸ κελᾶδημα ἐνὸς ἀλαργινοῦ πουλιοῦ.

3.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ.

Κρυφαναθεύει σιγαλά μὲς ἀπ' τοῦ νοῦ τὰ βύθη κάποια γητιέτρα θύμηση σὰ μᾶμης παραμῦθι. Καὶ ξαναβλέπεις σίης φωτιάς τὸ φῶς, σιμὰ στὸ ντζάκι Παλάτια καὶ Πεντάμορφες, ποῦ διαφανεύουν δρόκοι. Καὶ ξαναφτάνεις σὲ πηγὲς μ' ἀθάνατα νερά καὶ μιὰ σιγμούλα σὲ μεθ' αἰδιότητη χαρά.

4.

ΗΛΘΟΝΙΚΗ ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ.

Γελοῦν τῆς Γῆς οἱ ἀγκυλιές καὶ τ' Ὀυρονοῦ τὰ δώματα κ' ἀγάλλονται τὰ Σύμπαντα μὲς σῶν ἀνθῶν τὰ-ρούματα.

οδρόμιον στὸ λιμάνι καὶ σκύφουσι καὶ περιμέουσι τὸ βᾶπρι ποῦ θᾶρθε νὰ τοὺς πᾶρει καὶ νὰ οὐς πᾶει—δὲν ξέρουσι κ' αὐτοὶ ποῦ.

Μὲ τὸ κεφάλι στὰ χέρια συλλογιζότανε—κ' οἱ περσιγινὸς τοῦ χαρὸς τοῦ γενήκανε πικρὸς κ' αὐτὸς γιὰτὶ περάσανε πέφτανε ἀπάνω του καὶ τόνε σποῦσαν.

(—Τέτοια ὦρα σπῖτι μου—ὦ! τὸ μικρὸ-μικρὸ, τὸ ἀπάνεμο κ' ἀσάλευτο σπῖτι τοῦ πκτέρα!—τέτοια ὦρα ἀπόψε ἢ ἀδερφή μου ἢ Λιλίκα κ' ὁ πατέρης μου θὰ γυρίζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ θὰ κρατοῦν ἀναμένα τὰ κεριὰ τῆς Ἀνάστασης. Ἡ μητέρα μου θάμεινε νὰ ἐτοιμάσει τὸ τραπέζι καὶ νὰ τοὺς περιμένει. Πόσο θὰ μοσκοβολᾷ τὴν ὦρα τοῦτη τὸ σπῖτι ὄλο ἀπὸ τὸ λιθάνι καὶ τὰ γλυκύσματα τῆς Λαμπρῆς! Πόσο ἢ ἀνάνηση ἢ δική μου θὰ γεμίζει ἀπόψε ὄλο τὸ πατρικὸ σπῖτι! Ἡ μαμά μου θὰ λέει:—Πῶς θὰ περᾶ, Θεέ μου, τὸ παιδάκι μου στὴ μαύρη ξενιτειά! καὶ θ' ἀνεβχίνει στὸ εἰκονοστάσι καὶ θὰ σκύφει καὶ θὰ ρωτᾷ καὶ θὰ θερμοπααρακαλιέται...)

Τὰ μάτια τοῦ Ὁρέστη βουρκώσανε. Δὲν ἔκουσι πιά τὴ βοή τοῦ Παρισίου τριγύρω του, δὲν ἔκουσι πιά τὰ ξεκαρδίσματα καὶ τίς ψιλὲς φωνὲς τῶν γυ-

Τρισάγιο φέλει μυστικὸ δροσόβρεχτος δ κόσμος. Ὁργιάζει ὁ κρῖνος, ἢ μυριά, τὸ ρόδο, ἢ δάφνη, ὁ δυόσμος.

Σὰ μουσικὲς ἀνήκουστες λαλοῦνε κοριτσιῶν καρδιὲς ποθώντας χάδια ἀτέλειωτα μὲς σ' ἀξημέρωτες νυχτιές.

5.

ΑΚΟΜΑ.

Ἀκόμα δὲ γητεύθηκε μὲ τὰ δροθρινὰ τραγούδια μου καὶ δὲ μυρσίστηκε ποτὲ τὰ νύκοφρα λουλούδια μου. Ἀκόμα δὲν ἀγνάντευε τοῦ νοῦ μου κάποια κάλλη καὶ δὲν κοιμήθηκε γυρτὴ στὴν ὄρφανή μου ἀγκάλη. Κι οὔτε κρυφότερεξε ποτὲ στὴν ἔρημ μου φωλιά νὰ διώξῃ τῆς ἐρήμιας μου τὸ φάσμα μὲ φιλιὰ...

Καστελλόριζο.

MIX. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΝΗ

A'.

Μαρθωνῆσι, 4 τοῦ Νοέβρη 1909.

Μιὰ καὶ μ' ἔριξε μιὰ κάπια φουρτούνα σὲ τοὺς δῶ τοὺς βράχους κ' ἔχω ἄθελα εὐκαιρία, ἄς θυμηθῶ περασμένους καιροὺς—εἶπα μέσα μου—κ' ἄς ρίξω στὸ χαρτί κάμποσα ἀπ' ὅσα μοῦ χτύπησαν στὸ μάτι καὶ στὸ νοῦ μπροστὰ στὴν τάχα παραγκωσιμένη αὐτὴ ἀλλὰ μεγαλοθέατη ἐπαρχία καὶ στὴν παραγνωρισμένη ἀπὸ προκατάληψη φύση τῆς, ἀληθινῆ, ὅμως, Ἑλλάδα ἀκόμα—γιὰ πόσον καιρὸ;—καὶ ἄς τὰ στείλω στὸν καλὸ Νομαῖ ποῦ δὲν παρασύρθηκε ἀκόμα ἰδέτελα ἀπὸ τὴν ἀνόρθωση καὶ μπορεῖ νὰ βᾶν στίς στήλες του κ' αὐτὸ τι ἄλλο ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ τὸ νομοκλώσημα, νὰ τὰ ρίξῃ σὲ κ' κ' μιὰ γωνιά του, ἂν τὰ θεωρῆ ἄξια.

**

Γράφω ἐτοῦτο τὸ πρῶτο μου γράμμα ἀπὸ τὸ «Γύθειον», ὅπως ἄλλαξε τὸνομά του στὴν ἐπίσημη γλῶσσα τῆς Πολιτείας τὸ χτεσινὸ Μαρθωνῆσι, καθὼς ἐλέγονταν ἕως τίς προάλλες διοικητικίμο ἀπὸ τὸ μπροστινὸ του καὶ κοντινὸ νησί, τὴν ἀρχαία «Κρανάη», ὅπως ἐλέγονταν Τσίμοβκ καὶ ἡ σημερινὴ Ἀρεόπολις, Σκαρδαμούλα ἢ Καρδαμύλη καὶ ἄλλα

νησιῶν καὶ τίς βραβεῖς μυρωδιὲς ποῦ περνούσανε μπροστὰ του. Ἄκουσι μόνο νὰ γλυκολαλοῦνε μέσα του οἱ καμπάνες τῆς Ἀνάστασης, ποῦ γεμίζανε τὸν ἀλαργινὸν ἀέρα τῆς γλυκειᾶς Πατρίδας.

Ἔβτανε ὄνειρο; Μὴν ἀποκοιμηθῆκε ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὴ σκεπὴ τῆς πόρτας;

Ὁ Χριστός, νά, ἐκεῖ, σκυφτοσερνότανε μίσχ στ' ἀκάθαρτα πλήθη, ἀσπρομάλλης κ' ἀποσταμμένος, μὲ πληγωμένα τὰ πόδια, τὰ χέρια, τὴν καρδιά. Σκυφτοσερνότανε στοὺς δρόμους μὲσθ στίς βροχὲς καὶ στίς λάσπες, γέρος κ' ἀνήμπορος.

—Κύριε! Κύριε! ποῦ πᾶς;

Φώναξε ὁ Ὁρέστης κ' ἔπεσε πιστομα κάτω, θέλοντας ν' ἀνασηκωθεί καὶ νὰ γονατίσει. Ὁ Χριστὸς κοινοστάθηκε καὶ τὸν εἶδε. Ἡ ψυχὴ του εἴτανε περίλυπη μέχρι θανάτου. Τὰ δάχτυλά του τρέμανε ἀπὸ τὰ γερᾶτιά κ' ἀπὸ τὴν ἀδυνατία κ' οἱ ἀπαλάμες τῶν χειρῶν του φέγγανε.

—Κύριε μείνε μαζί μου! Μείνε μαζί μου, μὴ φεύγεις! Συχώρησέ με! Ὅ,τι κ' ἂν λέμε, ὅ,τι κ' ἂν κάνομε, ὅσο κ' ἂν σὲ σταυρώνομε, αἰώνια θ' ἀνσταίνεσαι Σὺ γιὰτὶ ἤπιαμε τὸ αἷμα σου καὶ φάγαμε τὴ σάρκα σου καὶ θέμε δὲ θέμε κυκλοφορεῖς ἀθάνατος μέσα στὸ αἷμα μας.

ἄλλοις, μασκαρεμένκ καὶ ἀγνώριστκ χωριὰ ἀπὸ τὴν παλιὰ ἀρχαιοπρεπῆ κλασικὴ μανία τῶν δικαστῶν νομοθετῶν κ' κυβερνητῶ μας. Ὡ! καημένε Παυτανία! καλλίτερα μῆθελες βρεθεῖ μὲ τὸ κκκὸ ποῦ μᾶς ἔκαμες νὰ μὴ γνωρίζουσι πλιά τὰ χωριὰ μας, τὰ σπῖτια μας καὶ τ' ἀμπελοχώραφά μας. Ἀράδιασες ἔνκ σωρὸ ὀνόματα στὰ «Ἀρκαδικὰ», τὰ «Ἡλιακὰ» καὶ τὰ «Λακωνικὰ» σου, καὶ ὅ,τι βρήκανε μπροστὰ τοὺς οἱ δικαστῶν καὶ κυβερνητῆς μας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἀπὸ τὰ κεφάλαια αὐτὰ τοῦ ἀθάνατου βιβλίου σου, τὸ παίρνουσι καὶ τὸ κολλᾶνε στὰ κουτουροῦ, ἀδιάρρο κ' ἂν ταϊριάζῃ, ἀδιάρρο ἂν τὸ ἀρχαῖο χωριὸ ἢ ἡ πολιτεία ποῦ σεργιανισε ἔ ἀρχαῖος περικλητῆς εἴτανε κοντὰ κάνε στὸ σημερινὸ χωριὸ ἢ τὴ σημερινὴ Πολιτεία, ἀδ' ἀφορο ἂν ὁ λάφυργας τοῦ σημερινοῦ Ρωμιοῦ μπορεῖ νὰ τὸ προφέρῃ καν. Ἀχ! οἱ δυστυχησμένοι δῆμοι καὶ οἱ δημότες τοὺς τί κκκὸ πάθανε μὲ τ' ἀρχαία αὐτὰ ὀνόματα. Μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς καὶ στὰ ὑστερνὰ, χτὲς ἀκόμα, θελήσανε νὰ τοὺς ἐξευγενίσουν, νὰ τοὺς ἀλλάξουν τὸ κακόζηλο καὶ κακόζηλο τάχα ὀνομά τους καὶ τοὺς ἀλλάξαν τὴν πίστη καὶ τὴ γνωριμιά. Μοῦ ἔτυχε, καὶ τὸ παιδί τοῦ ξενοδοχείου, ποῦ κατέβηκα προχτὲς, καὶ ἡ δούλα ποῦ μὲ ὑπερετεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριὸ Κότρωνα, —σοῦτ! μὴν τὸ μάθει, οἱ δασκῆλοι πῶς κ' αὐτὸ εἶναι ἀβάφτιστο καὶ τὸ βαφτίσουν πιά ἑλληνικὸ!—τοὺς ἀρωτάω ποῦ εἶναι αὐτὸ τὸ χωριὸ, σὲ ποῖο δῆμο πέφτει. Στόπ! Ἀρχισαν: Τεθρόνης ὀνεκς, Τεχρόνης ἢ ἄλλη κατακάβα.

—Βρε δὲν ἔχει κανένα ἄλλο ὄνομα ὁ τόπος σας; τοὺς λέω.

—Κολοκῦθι, κύριε, μοῦ ἀπαντᾶνε.

—Πῶ! πῶ! Κολοκῦθι, δῆμος Κολοκῦθίου! ντροπὲς! Καλὰ ἔκαμν οἱ λογιώτατοι καὶ σᾶς τὸν ἔκαμν δῆμο «Τευθρόνης» κ' ἔς μὴν μπορεῖτε νὰ τὸν πᾶτε! φτάνει ποῦ εἶναι ἀρχαῖο ἑλληνικὸ. Πῶς ἄρρησαν τὸ δόστυχο τὸν Κολοκοτρώνη Ρωμιὸ μὲ τὸ ντροπιασμένο(;) ὄνομά του καὶ δὲν τὸν βάρφτισαν ἀρχαῖο Ἑλλῆνα «Πρωκτόλιθον» π. χ. Κακόζηλο, κακόζηλο δὲν εἶναι κ' αὐτὸ τὸ ὄνομα;

Γυρίζω πίσω στὸ Μαρθωνῆσι μου.

Ἀλήθεια ὅτι κάπου ἐδῶ κοντὰ, τρία ἕως τέσσαρα χιλιόμετρα, δυὸ σταδίους, ὅπως ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, βρέθηκαν τὸ ἀρχαῖο Γύθειο, σὲ μιὰ θέση πολὺ πολὺ καλλίτερη ἀπὸ ἐκείνη ποῦ εἶναι χτισμένη ἢ σημερινὴ πόλη, ὅπως θὰ ἰδοῦμε παρακάτω,

Τὰ χεῖλια τοῦ Χριστοῦ τ' ἀναμικὰ, τὰ μπλα-θισμένα, ἀνοικοκλαίσανε. Τί τοῦ εἶπε; Τί τοῦ εἶπε; Τίντωσε τ' αὐτὸ του μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀκούσει. Ἐνοίωσι μόνο πῶς μίλησε ἀρχαῖα, ἀπαλά, κουρ-σενίονα Πῶς πέφτανε τὰ λόγια του! Τὰ λόγια του πέφτανε σὰν τὰ μεγάλα, τὰ ζεστὰ δάκρυα. (Ποῖός ἔρει, ἔτσι θὰ κλαῖνε τ' ἀποξημερώματα ὅταν κοιμῶνται ὄλοι οἱ συγγενεῖς, οἱ νεκρικὲς λαμπάδες μπροστὰ στὰ ἐμνοστα κορμιά μὲ τὰ κλεισμένα μάτια...)

—Ὅχι! ὄχι! μὴ φεύγεις!

Φώναξε πάλι ὁ Ὁρέστης (τί ὄνειρο βερί, Θεέ μου!) καὶ σύρθηκε σὰ γόνιτά του κ' ἔπλωσε τὰ χέρια του ἱκετευτικά.

Μεῖνε! μεῖνε! Ἡ κλοσόνη εἶναι τὸ μελαψὸ, τὸ νόστιμο ψωμί ποῦ θέρπει. Τὰ ἄλλα, ἢ ἄμορφα κ' ἢ ἀλήθεια εἶναι προσφάτ μόνο καὶ πολυτελετα στὴ ζωὴ. Μὴ φεύγεις! Κλαίς; Γιατὶ κλαίς; Μὴ φεύγεις!

—Σηκωθείτε! σηκωθείτε! θὰ κρυώσετε!

Φώναξε στὸν Ὁρέστη ἕνας ἀστυφύλακας καὶ τόνε σειοῦσε μὲ τὸ χεῖρι. Ὁ Ὁρέστης ἔνοιξε τὰ μάτια του σαστισμένος. Κοντεύανε πιά ποξημερώματα. Γύρω του γυναῖκες ἀπὸ κείνες ποῦ ποτὲ τοὺς